

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háborúban lévő alatt a szerkesztésért felelős:
PURJEBZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Égész évre 14 korona. Megyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónapra 1 " 20

Émelygős

szédülés lepi meg a nézőt, ha a fehér papírt, amelyen körbe futó fekete sávok vannak felrajzolva, ide-oda mozgatják; a fekete körök sebesen forogni látszanak. Ugyanez az érzés támad bennünk, amíg a háború változatos eseményei, előzményei, látszólagos és valódi okai forognak, keringenek előttünk fekete betűkkel az újságok fehér lapjain. A mozdulatlan betűk mintha megindulnának, szürkés, homályos gomolyokba olvadnának össze. Az olvasó beleeszik a khaotikus esemény halmazába. Tömeges az esemény még egyenként is nagyszabású.

Most tárgyallják az éhbéért, alant haszonlesés indokából eredi királygyilkosságot. Egy pár csavargó nemcsak a trónörökösünket, de a minden szempontok szerint ártatlan, fenkölt lelkű trónörökösét gyilkolta meg.

A háború izgalmi csúcspont felé közelednek. Döntő átközetek előtt állunk. A szövetséges seregek győzelmesen törnek ugyan át az ellenséges táborokat, mégis a végeredmény, a végső, teljes siker utáni végy tikkasztja a harcosokat, az lthonmaradottakat. A teljes győzelem utáni vágyakozás teszi fojtottá a kedélyeket.

Mi legyen a kedélyeknek ezen feszült lázosságában a csillapító ír? Mi adhatja meg a feltétlenül szükséges nyugalmat? Komoly megfontolással mellett igenis el lehet érni a lelki harmóniát, meg lehet találni a megtörhetlen bizalom biztató és megnyugtató irányultját.

A fekete, szürkén forgó sávok: az oroszok okatlan és jogosulatlan nagyratörése, perfid, becstelen magatartása. Kis népeknek az északról érkező komiszkodásokba beleengratása. A szerbek komitási politikája, sertéskondás harcmódsz, orosz biztatástól elvakult vakmerősége. A francia bosszúvágy, műveltség mázától lefoszlott meztelen durvasága, kegyetlenkedése, nemzetközi jogok, emberi érzések felrugása, lábbal tiprása. Az angol hideg üzérkedés, azzal a rémes számíttalossággal, amely csak hasznót, előnyt akar, szakmányra les, bármi áron, bármi úton. A belgák hűlye nekilramodása, amit már alaposan megfizettek, enországuk lélelének kockáztatásával.

Mi és hű szövetségesnek a fehér mezőket foglaljuk el: Királygyilkosokat bujlogató nemzet aljasságának megterlása a célunk. Országipró kolosszus elbizakodott előretolásokának visszaverése a szándékunk. A nemes, emberi érzés, népek szabadságainak orvítamadások elleni megvédését célozzuk.

Amikor a gögös, századokon keresztül uralkodó, szerencsétlen

népeket kiszípolozó London remeg a szövetségesek fegyverereje előtt, mikor Belgium elsrathaja önmagát és bűnbánóan gondolhat a ragyogó „multa“ és a sívár „jelenre“, — akkor közel kell lennie a végelszámolásnak.

A létkérdés mindenkor jogosultsága adta honvédóink kezébe a fegyvert. Ezek azok a hatalmas területek, amelyek tulözönlének minden katárt, amelyek végtelen

szívósságot, kifogyhatlan energiát öntenek a harcok karjaiba, lelkek fenköltésébe.

Igy nézve a világháborúnak perenként változó eseményhalmazát, megszűnik a szédülés, bizó önértzet száll a lelkekbe. Kell, hogy az örökké élő „Igazság“ járjon elől és ragyogó erejével a szövetséges hadak fegyverét diadalmas győzelemre vezesse.

— s.

Nincs nap győzelem nélkül.

A szövetséges hadak szorongatják az oroszokat.

Diadalmas előnyomulásunk minden harctéren.

A várakozás óráit éljük. Azót a várakozását, melyet a szövetséges hadak lépésről-lépésre arstott eddigi győzelme tesz derültté.

Az északi harctéren világtörténelmi események vajudnak. A nagymultú Varsó előtt már sorakoznak a szövetséges hadak ágyai, hogy pusztító áradatot xudítsanak a vároa százados falára, amelyeknek rombdőlté kulturát, szabadságot, új életet hoz majd az emberhaszal táplálkozó cárizmus igája alatt nyögő népeknek.

A galicai harctéren az elmúlt éjjel az oroszok többször támadóan léptek föl, de véresen visszaverték őket. A csata külföldben mindenütt seregeink diadalával szüntelenül tart.

A Kárpátokban az utolsó harcok folynak az oroszokkal. Az erről szóló jelentés szerint már csak rövid idő kérdése, hogy mindennnen kiűzzék a belőrt ellenséget.

Mai híreink a következők:

Az oroszok utolsó órái Máramarosban.

Máramarossziget, okt. 19.

A Máramaros vármegyében azélt orosz sereg Kőrösmező felé menekült. A hátráló oroszok Bilinből való futásuk közben eleinte a Stare aljában húzódtak meg, csapataink azonban itt se engedtek nyugtot az ott talált kozákoknak, megtámadták őket s rövid tűz

után több foglyot ejtettek a tova-menekülő kozákokból. A bilini híd, mely a Fekete Tiszán húzódtott Bilin község és Rakó között, robbantás áldozata lett.

A futásra készített orosz sereg ezután Borkuton ütött tanyát, üldöző csapatunk elől azonban tegnap délelőtt tizenegy órakor innen is kitakarodott.

Csapatunk itt is nyomukban vannak a menekülő kozákoknak, rövid idő kérdése tehát, hogy az ország határára tulla kényszerítsék őket s ezzel az ország területét az utolsó ellenséges orosz katonától is megtisztítsák.

A helyzet az orosz harctéren.

Berlin, okt. 19.

A német csapatok Varsó előtt állanak. Ez a magja a legutóbbi hivatalos német jelentésnek. Ez a hat szó egy egész világtörténelmi fejezet, amelynek utolsó mondata a béke-jegyzőkönyv lesz.

Szeptember 30-án értesült Oroszország először hivatalosan azokról az új hadműveletekről, amelyeket német, osztrák és magyar haderők együttesen kezdtek Lengyelország déli részén.

Egy héttel később következett a győzelem az opatovi és osztroviéci csatamezőn, ötven kilométernyire északra Szandomieretől a visztulai hídtól-él, melyet az osztrák és magyar csapatok elfoglaltak. További ötven kilométerre észak felé van Radom, ahol nagy orosz haderőt vetettek vissza a szintén ötven

kilométerre északnyugat felé fekvő Ivangorodba.

Október 13-án a német sereg visszavetette az orosz előcsapásokat Varsótól délre s megakadályozott egy átkelési kísérletet a Visztulán, Ivangorodtól délre.

Október 15-én már Varsó előtt állanak a német csapatok és nyolc orosz hadtestet vetnek vissza a száz kilométernyi széles ivangorod—varsói fronton.

A német, osztrák és magyar csapatok hadműveletei különösen azért bántóatosak, mert Oroszországban alig vannak utak, vasutak pedig egyáltalában nincsenek ezen a tízezer négyzetkilométernyi nagy területen a Visztula mentén. Csak Ivangorodnál és Varsónál vezet át két vonal a Visztulán, amelyek a délnyugati részt az északkeleti résszel kötik össze.

Katonai körökben csak napok kérdéseinek tartják, hogy mikor vonulnak be a német csapatok Varsóba.

Győzelmes előnyomulásunk Galiciában.

A főhadiszállásról jelentik:

A Stuwisz mindkét parján folyó csatában a támadást tegnap folytattuk és helyenként már megközelítettük az ellenség harcvonalát. Csapatunk egyes pontokon — mint a várharcban — futó árkokkal küzdik magukat előre. Mult éjjel az oroszok több támadási kísérletét véresen visszautasítottuk.

A csata az egész vonalon ma is folyik. A harcba sebezélt férjünk is beleszólt. A Wlaskwól északra visszavetett ellenséget tovább üldözzük. A Kárpátokon át előnyomult erőink más részei Lublenczig, az Orrowól északra fekvő magaslathig és az Uroz körüli területekre hatoltak előre.

Az oroszoknak a Przemysl elleni támadásában szenvedett veszteségeit sebesültekben és halottakban 40 000-re becsülik.

Hős vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Az oroszok nem lelkesednek a háborúért.

Bécs, okt. 19.

Az orosz lapok azt pinaszolják, hogy az orosz társadalm válamennyi köréből feltűnően hiányzik az igazi lelkesedés. Az ismert publicista, Sruw, koszább cikkben megállapítja, hogy az orosz diátság egyáltalában nem lelkesedik a háborúért. Az ismert moszkvai tanár, Speransky, kimutatja, hogy az orosz kolostorok, melyeknek gazdsága felbecsülhetetlen, semmiféle tetteik, hogy a háború nyomorán enyhítenek. Az apácák sem vesznek részt a be-

tegapótlásban, Moszkvában nincs hely a kórházakban és sok beteg...

A harcok Sandomierz körül.

Krakó, október 19.

A Novara Reforma jelenti Sandomierzből: Csepelünk már október 9-én megszállták Sandomierz...

A templomok padjából az oroszok istállóakkal állították össze. A szentképek meg voltak semmi...

Az oroszok ugyanilyen barbár módon pusztították el Tarnobrzeg városát is. A csapatok főleg a zsidó lakosság körében erőszakoskodtak...

Az orosz nagykövetség elutazott Konstantinápolyból.

Konstantinápoly, okt. 19.

Itteni lapok Konstantinápolyi táviratokkal közlik, amelyek arról adnak hírt, hogy az orosz nagykövetség...

Péter király nagybeteg.

Szófia, okt. 19.

Az „Uro“ jelenti Niából: Péter király súlyos betegesen fekszik, magas láza van és folyton félrebeszél.

véve is elég ahhoz, hogy a megfőt, beteg öreg ember még súlyosabban megbetegedjék.

A németek bekerítik a franciák balszárnyát.

A „Berliner Tageblatt“ londoni jelentése szerint csütörtök óta Ypern és Courtrai környékén két seregbeeset csata folyik...

Törökország kész a háborúra.

Szófia, okt.

Az „Uro“ jelenti Konstantinápolyból: A török hajóhad Hüdov-Pasánál várja a parancsot az indulásra.

A „Politika“ jelentése szerint Ezer basa hadügyminiszter egy nyilatkozott, hogy ha kiör a török-angol háború...

Berlin, okt. 19.

Idevaló lapoknak jelenti Konstantinápolyból, hogy Oroszország újabb lépéseket tett a porlómál a kényeztetni akarta, hogy nyissa meg a Dardanellákat.

Ferdinánd király a semlegesség mellett.

Bécs, okt. 19.

A „Rechtspress“ jelenti Bukarestből: Ferdinánd király elnöksével minisztertanács volt, amelybe valamennyi pártelnököt is bevonták.

lás fargyát képezte széles alapon nyugvó nagy kabinet alakításra és erre vonatkozólag a megvalósítás esérére meggyezés jött létre.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október 20 Kedd Róm. kath. D. 20. Lukács, Protestáns D. 20. Lukács. Görög-orosz Október 5. E. 19. Kariti. Nap kel 6 óra 23 perckor, nyugszik 5 óra 7 perckor.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás és elvívó, inkább csak délen megkelelten, csapadékkal. Sürgönyprognozis: hűvös, délen, keleten elvívó csapadék Dél hőmérséklet: 10 fok C.

A megyei tisztviselők mandátuma. Emlékeznünk még, hogy az országgyűlés annak idején az egyezkedéses törvényvel egy esztendővel hosszabbította meg a vármegyei tisztviselők lejártó mandátumát.

Védekezés a kolera ellen. Eddigelő Makó város közönségét a gondviselés megóvta még a kolera járvány veszedelmétől. Ebben el kell ismerni, hogy egyforma része van azoknak a hatóságoknak, melyek érvényt szereznek a törvény és miniszteri rendelkezések azon intézkedéseinek, melyek előírják, hogy miként kell védekezni a veszedelmes járvánnyal szemben.

A közönség figyelmébe. Makón a vörös-kereszt ügyeit eddig Markovics Manó dr. főispán intézte, aki mint ismeretes, pár nappal eelőtt önként bevonult szedésekhez.

Dmke. ifjúsági leány egyesület jótékonyága. A Dmke. ifjúsági leány egyesület a háborúban vevő katonák részére a hadsegélyező hivatalnak a mai napon küldött be adománysínak második részét, mely állott: 100 drb. hósmarkból, 120 drb. háskőlőből, 60 pár térdvédőből, 50 pár érmelégítőből és 50 pár téllapcából.

Szerencsétlenül járt napszám. Farkas Isre napszámos ma délelőlt Pállak és Schwarcz lakerekeskedőnek telepén a motoros

fűrészkörül dolgozott. Ugyiláztik azonban, hogy elmulasztotta a kötelező óvatosságot, mert kezével közel ért a sebessen forgó fűrészhöz és az egyik újít súlyosan megszerencsoltta. A szerencsétlenül járt munkást lakására vitték, hol most ápolják. Gyógyulása 10-14 napot vesz igénybe.

A kukoricaiszt megbecsülése. A legszükségesebb élelmiszer a liszt, amely a mindennapi kenyérszolgáltatja, aggasztóan megráugult. Tekintettel arra a körülményre, hogy az ország gabosatermelése a közepesen is jóval alul maradt a nyilvánvaló, hogy a behozatalra még egy kicsit várni is kell, már most gondolkozniuk kell a liszt pótlásáról.

Talált pénz van a rendőrségen. A rendőrségen talált papírpénzt és egy csomó vasat őriznek gazdátlanul. A talált tárgyakat igazolt tulajdonosa a hivatalos órák alatt veheti át.

Makóváros jövő évi költségvetése.

A főszámvevő javaslata.

Hajdu János városi főszámvevő most készítette el Makóváros jövő évi költségvetését, melyet a következő javaslattal terjesztett be a polgármesterhez.

A külpolitikai helyzet alakulása. A háborús viszonyok folytán vezérelv volt a költségvetés tervezésénél a lehető legszigorúbb takarékosság, de természetesen az évek során ismétlődő kiadások mérséklése, minthogy azok nagyságát a mulati tapasztalata és a jövő fejlődése irányítja, lehetetlen volt.

Alább, az az évi költségvetés és a jövő évi költségvetés összehasonlításánál kifog tenni, hogy a pótdó nagysága emelkedett. Általánoságban jegyzem meg, hogy míg a bevétel a tervezet szerint csökkent addig a kiadás, annak dacára, hogy a szükségleti tételek a legminimálisabb összegben vannak megállapítva, emelkedik. Ha összehasonlítjuk az egyes bevételi címek összeállítását a folyó évi költségvetés címek összegével eltérés és csökkentés alig tapasztalható, jólül annak, hogy a város bevételi helyes keretek között mozognak és változás alig tapasztalható. A bevétel csökkentésének oka az, hogy a költségvetés készítését megelőző év pánztári maradványa több mint 20000 koronával

kevesebb volt mint az előző évben. Ez a maradvány a községi törvény értelmében a jövő évi előirányzatba beállítandó lévén, mindjárt a bevételi rész első címénél kitűnik, mi idejéig a bevételek csökkenését.

Lényegesen emelkedik a kiadási rész noha látszólag az emelkedés alig 15 ezer koronát tesz csak ki. Hogy mégis a pótladó átlaga csupán 5 perccel emelkedik erre lényegesen befolyással volt ama körülmény hogy egyes kiadások, amelyek az előző évi költségvetéseket terheltek, a jövőben megszűnnek. Helyébe lépnek azonban más, nagyobb összeget képviselő kiadások, amelyek a képviselőtestület rendelkezései, határozatai folytán szerepelnek ezen előirányzatban. Ilyen a katasztrófa, a város felmérésének költsége. Ez a városnak közel 100000 koronába kerül. Ilyen továbbá az evangélikus és izr. temetőhöz vezető út költségeinek a fedezése amely költségek éveken át fogják terheli egyenlő évi megosztással a város háztartását. A földmívelésügyi miniszterium hozzájárulása folytán a városnak közel 180 kat. hold erdeje az erdő üzem alól kivonható és mezőgazdasági művelés alá vehető. Ebből a város tekintélyes jövedelmére számíthat, egyelőre azonban a remélhető jövedelem az ezen erdő helyett vásárolt kismaglódi erdő vételárának törlesztésére fordítandó. Nagyobb terhet jelent végül a háztartási költségvetésre az a körülmény hogy a képviselőtestület a szolgák és szegődöttek nagy részének járandóságát a viszonyok parancsolták szükség folytán felemelte és hogy ugy a makói gazdasági egyesületnek mint a Csanádmegyei gazdaság egyesületnek jelentős évi segílyt szavazott meg több évre kötelezőleg.

Mind ezek a kiadási rész emelését kellőképpen indokolják. Ezzel is hangsúlyozom, hogy a kiadások emelkedéséhez nem igazodik a bevételek növekedése. Egyedüli módja lenne a bevételek növelésének a követelt adók behozatala. És ámbár készítettem is erre vonatkozólag szabályrendelet tervezetet még sem tartom azt helyesnek most a képviselőtestület elé terjeszteni. A mai viszonyok erre épen nem alkalmasak. Mihelyt azonban a polgári élet rohad medrébe visszatér, amint az ország nyugalma helyreáll, hiszem, hogy a képviselőtestület rá fog térni a közveteli adózásra.

Összehasonlítva a folyó évi és jövő évi költségvetéseket, az eredmény a következő.

Az előirányzat szerint 1916. évre	
a kiadások főösszege	793714 K 02 f.
a bevételek főösszege	426323 K 41 f.
Költségvetési hiány 367390 K 61 f.	

Ezen hiány fedezésére I. az 1914. évre megállapított 369598 K 67 f. egyenes allami adó után 9302 százalékkal, II. tisztán 132452 K 65 f., földadó után 964 százalékkal, III. a föld, bányaadó és pusztai haszonbérletnek ezen haszonbérletek után fizetett kereseti adója kivételével a többi adónemnek 237146 K 02 f. után 455 százalékkal pótladó kivétele és bezedése engedélyezendő.

1914. évre a fedezet főösszege	454334 K 55 f.
1915. évre a fedezet főösszege	423323 K 41 f.
így az 1915. évi fedezet főössz.	31011 K 14 f. elkedvezőlebb, mint 1914. évben volt.
1915. évre a szükséglet főössz.	793714 K 02 f.
1914. évre a szükséglet főössz.	778829 K 58 f.
így az 1915. évi szüks. főössz.	14885 K 44 f. el emelkedett.

Az 1915. évre javaslatba hozott pótladó az I. és III. csoport után 3757 százalékkal, az I. és II. csoport után 10266 százalékkal, 1914. évben a

pótladó az I. és III. csoport 9387 százalékkal, az I. és II. csoport után 9569 százalékkal, tehát az I. és III. csoport után mutatkozó hiány 370 százalékkal, az I. és II. csoport után mutatkozó hiány 697 százalékkal több, mint az 1914. évben volt.

A pótladó átlaga 1915. évben	100-110%
A pótladó átlaga 1914. évben	94-780%
A pótladó emelkedési átlaga az 1915. évre.	533%

Mint hogy alig remélhető, hogy 1915. évben a közjövdelemek kellő időben be fognak folyni, méltóságok felhatalmasítást kérni a képviselőtestülettel azt ánt, hogy a tanács a felhasználható alapokból, — a befolyandó közjövdelemekből való visszatérítés kötelezettsége mellett, — a szükséghez képest 40000 korona erejéig ideiglenes kölcsönt vehessen fel a folyó szükségletek fedezésére.

A trónörökospár gyilkosai.

— A szerajevói merénylet a bíróság előtt. —

Szerajevó, okt. 19.

A szerajevói tárgyalás ötödik napján folytatják a vádlottak kihallgatását. Ezek a vádlottak többnyire földművesek.

Micala vádlott tagadja, hogy Gabica szerb pénzügyőrnek levelet hozott volna. A Narodna Obrana létezését ismeri ugyan, de az erre vonatkozó kérdésekre hol térő, hol pedig nyilván szádsékosan értelmellen válaszokat ad, hol pedig egyáltalán nem felel. Végül arról sem akar tudni, aót mint mondja, nem is sejtette, hogy az általa káluzsolt diákok milyen tettet akartak elkövetni.

Milovic Jákó vádlott földmives bűnösnek érzi magát azért, mert a diákokat a határon átvezette Cubrilovicba. Azt mondja, hogy Micsicssal Janjában találkozott, s ki azt mondotta neki, hogy őt Gula Milán hívja abból a célból, hogy két diákok szállítsan át. Sabácsa gyakrabban jár, mint csompész. Az önbűnnek számát a kérdésnél: „Ismer ön Sabácsban egy...”, meg sem várja a vádlott a megalat végé, hanem hirtelen azt feleli: „Nem ismerek Sabácsba semmitőre kereskedőt.” Arra a kérdésre, hogy ismer-e egy bizonyos Milanovic Bozót, azt feleli: „Isten mentse!” anélkül, hogy magyarázatát tudná adni annak, hogy miért tiltakozik oly nagyon a név hallatára.

Milovic Obrana vádlott, földmives ártatlannak érzi magát. Egy napon, amikor hazatért, a vádlottat és két diákok találta magánál. Az egyik arra berte őt, mutassa meg nekik az utat. Amidőn vonatkozott ezt megkérni, a diákok a revolverre mutatnak. Milovic pedig jelt adott neki az ujjával. A diákok zsákokat keríttek, hogy elhelyezhessék benne bombákat és fegyvereket. A vádlott vitte a bombákat és Milovic a revolvereket. A vádlottnak Blagoja nevű fia nem látta a fegyvereket, Jovo nevű fia pedig nem is volt jelen ez alkalommal.

Blagoja öve intette őt és megjósolta, hogy szerencsétlenség származhatik ebből részére. A vádlott erre azt mondotta: Az ördög vigye el azt a Cubrilovicot. Egy héttel később Cubrilovic azt mondta a vádlottnak, hogy a diákok a fegyvereket Szerajevóba vitték és hogy odajön a trónörökös is. Cubrilovic azt is elmondta neki, hogy a diákok a trónörökösre fogják dobni a bombákat. A vádlott nagyon félt, de Cubrilovic vigasztalta, hogy ne féljen. Különben is azt mondta Cubrilovic, hogy a diákok a merénylet után öngyilkosságot követnek el, hogy senki se tudjon meg semmit. Cubrilovic vádlott tagadja ezt az állítást. Vádlott belismeri, hogy tudta, hogy a diákok Szerajevóban meg akarják ölni a trónörökösöt, de nem merete ezt fejtelenen, mert félt, hogy azok megölik őt. A diákok ugyan nem fenyegették őt, de Cubrilovic figyelmeztette őt erre a veszélyre.

Kerovic Jovo vádlott nem tudja, hogy miért érezte magát bűnösnek. Ő ugyan hallotta, hogy két diák jött, látta is őket, de nem tudja, hogy merényletet terveznek a trónörökös ellen.

Kerovic Blagoja vádlott tulajdonképpen nem érti, hogy miért lenne bűnös, hiszen mind azért, ami a házban történt, az aya mint családító felelős. Egy napon hazahívták azzal, hogy Cubrilovic akar vele beszélni. Amikor hazatért, ott találta Cubrilovicot és két diákokot. Még mielőtt elutaztak volna, megkérdezte a vádlott Cubrilovicot, hogy mit akarnak a diákok hogy oly titokban mennek, mire Cubrilovic azt válaszolta, hogy nincsen üveveük. Odajön a trónörökös, a diákok azért mennek, hogy a trónörökösöt meggrázzák egy kicsit. Előtteket kockáztatják, azért kell hallgatni arról.

Blagoja vádlott tulajdonképpen nem érti, hogy miért lenne bűnös, hiszen mind azért, ami a házban történt, az aya mint családító felelős. Egy napon hazahívták azzal, hogy Cubrilovic akar vele beszélni. Amikor hazatért, ott találta Cubrilovicot és két diákokot. Még mielőtt elutaztak volna, megkérdezte a vádlott Cubrilovicot, hogy mit akarnak a diákok hogy oly titokban mennek, mire Cubrilovic azt válaszolta, hogy nincsen üveveük. Odajön a trónörökös, a diákok azért mennek, hogy a trónörökösöt meggrázzák egy kicsit. Előtteket kockáztatják, azért kell hallgatni arról.

REGÉNY.

Egy világáros rejtelmek.

(633)

85. fejezet.

Herceg és komédiás.
A névjegyen csak ennyit állott:
„Tekla grófnő“

Márta örömeben felszóltott. Felugrott a pamagról és az új felé rohant.

— Grófnő! Kedves grófnő! kiáltá örömtől repeső szívevel és kiálti karokkal.

Takla és Korby beléptek.
Márta a grófnőszobágy nyakába borult és ölelte, csókolta percekig.

Este hat órakor a Forum Romanum mögött, a Colosseum romjainál elterülő fűszáson négy békécsi állott meg.

A kocsikból Morello Vilmos herceg, Pietro, a segédok és orvosok szálltak ki.

A párbajt a legszigorubb feltételek mellett állapították meg. Huz lépés távolság, öt-öt lépés közeledéssel. Ez a felétel az egyik félre nézve biztos halált jelentett.

Jó lövő mind a két fél, gondolták a segédok, egyiknek a golyója biz oszn találni fog a becsületbeli sértés vérről lesz lemosva.

A husz lépésnyi távolságot a testőrkapitány mérte ki. A felek felállottak.

A testőrkapitány kötelesség szerűen megáldotta a békéltetést.

— A sértés súlyos voltához képest igen szigorú feltételeket állapítottunk meg, mondá a békéltető. Mielőtt tehát vértüket outanák, felhívom az urakat, kövessék meg egymást, nyújtsanak egymásnak barátságosan kezét, jeleutsék ki különösen, hogy ajánlják a történeteket a mind a két részről tévedés folytán történt a sértés.

A herceg nem felelt.
Bűszkén és mozdulatlanul állott s mereven nézett a másik párbajsegéd által kezébe adott pisztolyra.

Pietro a fejét rázta.

— A herceg sértését csak vérrel lehet lemosni, mondá hevesen. Nem engem sértett meg, hanem egy hőlyet, egy becsületes leánykát. Tehát helyt kell állani annak, aki sérteni tudott...

A herceg gunyosan sjkát bígyesztette.

Hiszen itt vagyok, itt állok és várom a párbajmező segéd leiadását, gondolta magában, de sokkal bűszkább volt, sem hogy ezt ki is mondotta volna.

A testőrkapitány egyet tapsolt. Ez jel volt a szembesítésre.

A herceg és Pietro kaményen egymásra néztek.

A testőrkapitány másodszor tapsolt.

Ez jel volt a célzásra és az öt-öt lépés előremenésre.

Mind a két fél felhasználta ezt jogát és öt-öt lépést közeledett egymáshoz.

Mindössze tíz lépésnyi távolság választotta el őket.

A testőrkapitány harmadszor tapsolt.

A pisztolyok eldördültek.

(Folyt. köv.)

Nyilttér*)

Ezzel kijelentjük, hogy Martonos Antalnak senki semmi íse hitelt vagy kölcsönt ne adjon, mert mi azért felelősséget nem vállalunk és azokat ki nem fizetjük.

Petró András örökös.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Irodai gyakornoknak jóra való fiut keresek.

Mandl Zsigmond.

Egy szobás

garzon lakás

előszobával, vilanyvilágítással, kis verandával KIADÓ.

Cim a kiadóhivatalban.

Egy teljesen jó karban levő

transzmisszió

„Makói Független Ujság“

:-: nyomdájában eladó. :-:

Friss must kapható:

Iritz Sámuel özv. cégnél.
Legjobb

asztali- és gyógyborok

Iritz Sámuel özv. cégnél
kaphatók.

Makulatur-papir

kiadóhivatalunkban jutányos áron
kapható.

**A Zeidler-gőzmalomban
szénsalak** kapható.

A durvább szénsalak ára ko-
csinként 2 korona, finomabb
3 " "

Szép

cukor-paradicsom

naponta friss szedés kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

5 és fél lánc

hereföld

a városban azonnali kaszálásra
jutányos áron eladó.

Tudakozódni lehet:

Dr. Kiss Pál

ügyvédi irodájában, Hajna'-u. 3.

Kiadó hagymaföld

zöldség, gabona és lucernásnak

Iritz Miksánál.

Herés árpa szalma, polyva

kezelonként és ölenként eladó közel
a városhoz

IRITZ MIKSÁNÁL.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

::: KÖNYVNYOMDA :::

: LAPKADÓ VÁLLALAT :

Elvállal:

Eljegyzési kártyák
Meghívók,
Üzleti könyvek,
Számlák,
Levélpapírok,
Borítékok,
Névjegyek,
Könyvek, folyóiratok,
Gyászlapok és
Falragaszok előállítását.

A

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG
a vármegye legelterjedtebb
x x x x napilapja. x x x x

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben, házhoz hárda:
Egész évre . . . 7 korona,
Fél " . . . 3 K, 50 F.
Egy hóra 60 fill.

Vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 14 kor.
Fél " . . . 7 " "
Negyed " . . . 3 50 f.
Egy hóra 1 kor. 20 fill.

Hirdetéseket felvesz a
o o o kiadóhivatal o o o

Telefon szám 124.

Telefon szám 124.

A KI gyomorbaiban szenved,
KI szédülést, rossz állótét
KI hányási ingert érez,
étvágyhiány, gőrcsőkben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti-féle

„NOVICUM“

gyomorcséppel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a
Novicum háziszser áldásos hatásáról

Egy hálalevelet közlünk, hogy
mindenki rögtön láthassa, mi a
NOVICUM HÁZISZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszser nemesak a gyomor különféle bajai ellen használható jó sikerrel, hanem öszetételénél fogva a vese működést is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

kovácszán, 1909. aug. 6.

Dr. Zentay Dávid,
járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom-minden orvosságot megpró, báltam, egy sem segített. Mig egyszer az Ön Novicum gyomorcséppjeit meg próbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fáj a gyomrom, hála a jó istennek és köszönet Önnek.

Most ismét kérek 6 üveg 2 koronást.

Mégegyszer fogadja há lámat a jó Novicumért.

Szeged, 1911. augusztus 24-én.

Tisztelője
Siha József,
hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszser kapható
gyógyszertárakban 2 koronás
1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben
Jó hatásért szavatol és ahol
raktáron nem volna, oda
3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveg-
gel 6 k 22 filléért BÉRMENŦVE
szállít az egyedüli készítő:

Kárpáti József

Árkos-Sepsiszentgyörgy,
Kálvin-tér 6/a. sz.

Makón kapható:
Popper Gyula drogériájában

Budapesten kapható:
Szabados Ödön „Hunnia”
gyógyszertárában, Erzsébet-
körtút 56. sz.